

ข้อสรุปและเสนอแนะ

ข้อสรุป

ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการเป็นบุคคลซึ่งมีความสำคัญในการบริหารจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ในภาวะที่กิจการของลูกหนี้เกิดการขาดสภาพคล่องทางการเงินชั่วคราว พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 ได้กำหนดให้ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการมีอำนาจและหน้าที่ที่คล้ายกับอำนาจหน้าที่ของกรรมการบริษัท โดยบัญญัติให้ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการจะต้องปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับทรัพย์สินในทางการค้าปกติของลูกหนี้ และดำเนินการตามแผนการฟื้นฟูกิจการ

ภายใต้พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 ได้กำหนดให้ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการฟื้นฟูกิจการอันเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้, การรวบรวมทรัพย์สิน ตลอดจนไปจนถึงการจัดสรรชำระหนี้แก่บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กิจการของลูกหนี้สามารถดำเนินการต่อไปได้ และได้กำหนด อำนาจ หน้าที่และความรับผิดชอบทางอาญาไว้แต่มิได้มีบทบัญญัติใด อันเป็นการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ ซึ่งจะนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการวัดถึงระดับของความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการที่พึงมีอันแตกต่างจากกฎหมายฟื้นฟูกิจการในต่างประเทศที่ได้กำหนดสถานะความรับผิด และมาตรฐานในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการไว้เป็นการเฉพาะ โดยกำหนดให้ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการจะต้องมีความรับผิดชอบหากกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหน้าที่แห่งความซื่อสัตย์สุจริต และขาดความระมัดระวังในระดับของกรรมการบริษัท ดังตัวอย่างเช่น ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการกระทำสัญญาเกี่ยวกับกิจการของลูกหนี้ หรือ ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการมีกิจการอันเป็นการแข่งขันกับกิจการของลูกหนี้ เป็นต้น ความรับผิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเป็นความผิดต่อหน้าที่แห่งความไว้วางใจที่ผู้จัดการทรัพย์สินควรมีต่อกิจการผู้อื่นซึ่งในต่างประเทศจะกำหนดให้เป็นเหตุแห่งการทุจริตอย่างหนึ่ง

พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ได้กำหนดให้ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการที่ปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตต้องรับโทษในทางอาญา โดยมีได้นิยามหรือให้ความหมายคำว่า "ทุจริต" ของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการไว้ ก่อให้เกิดปัญหาในการตีความและความทุจริตที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการควรเป็นเช่นไร จากการศึกษาแนวคำพิพากษาฎีกา และนิยามความหมายของคำว่าทุจริต ที่ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา และแนวทางการตรวจสอบความทุจริตที่เกิดขึ้นภายในองค์กรธุรกิจของผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย พบว่ามีแนวทางในการวินิจฉัยโดยพิจารณาจาก ความหมายของคำว่า "ทุจริต" ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (1) คือ การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเอง หรือผู้อื่น โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

1. ต้องมีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นนั้น อันเกิดจากการกระทำที่ต้องการได้รับ สิ่งตอบแทนจากการกระทำนั้น เพื่อให้ได้รับประโยชน์
2. ลักษณะของประโยชน์นี้มีได้ทั้งประโยชน์ที่เกิดผลในเชิงทรัพย์สินและประโยชน์ที่ไม่เกิดผลในเชิงทรัพย์สิน
3. การแสวงหาประโยชน์เหล่านั้นต้องเป็นการแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นซึ่งในแสวงหาประโยชน์นั้นจะไม่คำนึงถึงว่าเป็นการได้รับประโยชน์แต่เพียงชั่วคราวหรือการได้รับประโยชน์นั้นจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือไม่ไม่คำนึงถึงแม้เป็นการกระทำให้ได้ประโยชน์ต่อส่วนรวม ถ้าได้กระทำโดยมีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าความหมายของการทุจริตของไทย จึงเน้นที่การได้รับประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเป็นสำคัญ ดังจะเห็นได้จากมาตรา 353 แห่งประมวลกฎหมายอาญา อันเป็นความผิดต่อหน้าที่ในการจัดการทรัพย์สินของผู้อื่น ผู้กระทำต้องมีเจตนาทุจริตอันเป็นองค์ประกอบความผิด โดยผู้จัดการทรัพย์สินต้องมีเจตนาแสวงหาทรัพย์สินหรือประโยชน์โดยมิชอบต่อตนเองหรือผู้อื่น ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/88 ซึ่งมีองค์ประกอบความผิดคล้ายกับความผิดตามมาตรา 353 ดังนั้นแนวทางในการการวินิจฉัยการทุจริตที่เกิดขึ้นโดยกำหนดความผิดดังกล่าวจึงเป็นไปในแนวทางการแสวงหาประโยชน์หรือทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการมีอำนาจในการจัดการทรัพย์สิน จากการศึกษาพบว่า ความหมายการทุจริตตามนิยามความหมายตามประมวลกฎหมายอาญานี้แตกต่างจากความทุจริตที่เกิดขึ้นตามกฎหมายพื้นฟูกิจการของต่างประเทศอย่างเห็นได้ชัด อันจะเห็นได้จากแนวคำวินิจฉัยของศาลที่พิจารณาเจตนาของผู้กระทำเป็นสำคัญโดยนำมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและหน้าที่แห่งความไว้วางใจในการจัดการทรัพย์สินของผู้อื่นมาใช้ โดยกำหนดให้ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการต้องรับผิดชอบหากกระทำการฝ่าฝืนหน้าที่ดังกล่าว เช่น ในกรณีที่ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการมีผลประโยชน์ขัดกับกิจการของลูกหนี้ , ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการทำสัญญากับบริษัทลูกหนี้, ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการประกอบการค้าแข่งขันกับบริษัทลูกหนี้ หรือ ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการมีผลประโยชน์เป็นการลับและได้รับอามิสสินจ้าง ความผิดดังกล่าวเห็นได้ว่าแม้ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการมิได้รับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์จากกิจการที่ตนจัดการแต่หากผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการมีผลประโยชน์อันอื่นอันมีลักษณะขัดกับผลประโยชน์ต่อกิจการของลูกหนี้ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการต้องรับผิดชอบโดยการถูกถอดถอนออกจากการเป็นผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ

กฎหมายพื้นฟูกิจการของไทยมิได้นิยามความหมายของ การทุจริต ไว้และไม่มีแนวทางในการวินิจฉัยเกี่ยวกับการทุจริตที่เกิดขึ้น โดยมีเพียงแนวทางในการถอดถอนผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการโดยเหตุทุจริต และได้วางแนวทางไว้คล้ายกับแนวคำวินิจฉัยในต่างประเทศดังจะเห็นได้จากแนวคำวินิจฉัยคำร้องคดีหมายเลขแดงที่ 1016/2543 และ คดีหมายเลขแดงที่ พ.8/2543 โดยศาลวินิจฉัยว่า ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการได้ดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืนต่อความสุจริต และ ขาดความระมัดระวังในการจัดการทรัพย์สินแต่ก็ยังมีได้วินิจฉัยลงโทษทางอาญาแก่ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการที่ทุจริต

นอกจากนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 ก็ได้มีมาตรการในการตรวจสอบความทุจริตที่เกิดขึ้น จากการศึกษาจะพบว่าความทุจริตที่เกิดขึ้นมีความซับซ้อนและยากแก่การพิสูจน์ ซึ่งการตรวจสอบความทุจริตดังกล่าวจะต้องมีวิธีการตรวจสอบและผู้ตรวจสอบจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถอันเกี่ยวกับการตรวจสอบโดยเฉพาะ จากการศึกษาวิธีการตรวจสอบภายใน และการตรวจสอบโดยธนาคารแห่งประเทศไทย และของสำนักงานคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า องค์การธุรกิจควรมีระบบการตรวจสอบภายในองค์กร เพื่อสร้างระบบการจัดการองค์กรที่ดี และวิธีการตรวจสอบโดยธนาคารแห่งประเทศไทยและสำนักงานคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นวิธีการตรวจสอบโดยมีวัตถุประสงค์เป็นการป้องกันเหตุทุจริตโดยให้มีการรายงานประจำเดือน และแก้ไขความทุจริตที่เกิดขึ้นโดยมีวิธีการเข้าสังเกตการณ์ในสถานที่นั้น โดยมีระยะเวลาการตรวจสอบที่จำกัดและสามารถรายงานผลของการตรวจสอบได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้การนำวิธีการตรวจสอบโดยใช้วิธีประมวลผลทางคอมพิวเตอร์มาใช้ย่อมทำให้สามารถวิเคราะห์การทุจริตอันเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความแม่นยำมากขึ้น

นอกจากผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการจะต้องรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 แล้ว ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และกฎหมายพิเศษที่ควบคุมบางกิจการ เช่น พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 และพรบ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 และพรบ.การบัญชี พ.ศ.2543 ได้กำหนดความรับผิดชอบทางอาญาแก่ผู้จัดการ กรรมการ หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงาน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตไว้ด้วย แต่ความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติที่กล่าวมานี้เป็นการกำหนดความรับผิดชอบผู้บริหารกิจการซึ่งอยู่ภายใต้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยหุ้นส่วน บริษัท ซึ่งผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการมิได้เป็นผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบในการดำเนินงานตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อำนาจของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการเป็นอำนาจเกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ซึ่งมีได้กำหนดสถานะความรับผิดชอบของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการต่อกิจการของลูกหนี้ไว้ อันจะเห็นได้จากเมื่อศาลมีคำสั่งแต่งตั้งผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการบทบัญญัติอันเกี่ยวเนื่องกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย หุ้นส่วน บริษัท มิได้นำมาใช้บังคับกับผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ ดังนั้นผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการจึงไม่ต้องรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และกฎหมายพิเศษที่ควบคุมบางกิจการ เช่น พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 และพรบ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 และพรบ.การบัญชี พ.ศ.2543

จากการศึกษาและวิเคราะห์ พบว่า ปัญหาดังกล่าวทั้งหมดมีความเกี่ยวเนื่องกับอำนาจหน้าที่ สถานะ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการที่ชัดเจน ปัญหาดังกล่าวสามารถแก้ไขได้โดยกำหนดให้มีมาตรการที่เหมาะสม และอยู่ภายใต้ระบบการควบคุมตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพดังต่อไปนี้

1. เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการตามพระราชบัญญัติล้มละลายนั้นมิได้มีบทบาทบัญญัติในการกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการไว้ และไม่มีการบัญญัติใดที่อนุโลมให้นำมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายอื่นๆ มาใช้ด้วย ทำให้เกิดปัญหาการวัดระดับมาตรฐานในการปฏิบัติหน้าที่ว่าในแต่ละคดีนั้นผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการได้ปฏิบัติหน้าที่ปฏิบัติตรงตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายมากน้อยเพียงใด ดังนั้นจึงควรมีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการให้ชัดเจนโดยกำหนดให้ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการมีหน้าที่ในระดับกรรมการบริษัท ซึ่งต้องมีหน้าที่ในความระมัดระวังและหน้าที่แห่งความไว้วางใจ ต่อกิจการของลูกหนี้ โดยนำเทียบเคียงกฎหมายใกล้เคียงอย่างยิ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

2. สถานะของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ กฎหมายฟื้นฟูกิจการของไทยมิได้กำหนดสถานะของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการไว้เป็นการเฉพาะ เพียงแต่กำหนดให้ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการมีอำนาจในการบริหารจัดการทรัพย์สินและมีสิทธิตามกฎหมายของผู้ถือหุ้นของลูกหนี้ เมื่อมิได้กำหนดสถานะความรับผิดชอบดังกล่าวไว้ การใดที่ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการได้กระทำแทนลูกหนี้ ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการย่อมไม่ต้องผูกพันและมีความรับผิดชอบ ดังนั้นจึงควรกำหนดสถานะของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ เพื่อจะได้ทราบถึงความสัมพันธ์และความรับผิดชอบที่อาจเกิดขึ้นระหว่างผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ และผู้มีส่วนได้เสีย หรือระหว่างบุคคลภายนอก อันจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการอยู่ภายใต้กฎหมายพิเศษ

3. การทุจริต ของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ ควรกำหนดให้ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการมีความรับผิดชอบทางอาญาโดยนำหลักเกณฑ์การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตและหน้าที่แห่งความไว้วางใจ และความระมัดระวังของกรรมการบริษัทมาใช้กำหนดความรับผิดชอบทางอาญาด้วย นอกเหนือจากการแสวงหาทรัพย์สินหรือประโยชน์จากการจัดการทรัพย์สินอันจะทำให้ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการต้องมีความระมัดระวังในการจัดการทรัพย์สินของผู้อื่นมากขึ้น

4. ความหมายของ "ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ" ในกฎหมายอื่นที่มีบทลงโทษผู้บริหารบริษัทที่ ปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ซึ่งจากการพิจารณาความหมายแล้วพบว่า "บุคคลผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัท" ต้องเป็นบุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบในการดำเนินงานตามที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้บัญญัติไว้ กล่าวคือมีอำนาจในการจัดการ ตัดสินใจและมีความรับผิดชอบในการดำเนินงาน ซึ่งในกรณีที่ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ ได้เข้ามาบริหารจัดการทรัพย์สิน ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย มิได้กำหนดให้ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ จะต้องมีความรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัท ดังเช่นผู้บริหารตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ จึงไม่มีความรับผิดชอบในการดำเนินการตามความหมายในกฎหมายอื่น เช่น ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และกฎหมายพิเศษที่ควบคุมบางกิจการ เช่น พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 และพรบ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.

2542 และพรบ.การบัญชี พ.ศ.2543 ดังนั้น ทำให้ระบบการควบคุมและตรวจสอบโดยกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถบังคับใช้กับผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ ได้ซึ่งจะเห็นได้ว่า หากเกิดกรณีการทุจริตของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการในกิจการเหล่านี้แล้วย่อมจะก่อให้เกิดผลกระทบและความเสียหายแก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศด้วย ดังนั้นจึงควรกำหนดสถานะความรับผิดชอบของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการอื่นจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารฟื้นฟูกิจการอยู่ภายใต้การกำกับดูแลตามกฎหมายพิเศษอื่น ๆ

5. การตรวจสอบความทุจริตของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย ได้กำหนดให้มีการตรวจสอบความทุจริตของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือ พนักงานสอบสวนคดีอาญา ซึ่งเป็นบุคคลที่มีได้มีความชำนาญในด้านการตรวจสอบการดำเนินธุรกิจ ในกระบวนการฟื้นฟูกิจการผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ มีหน้าที่ในการรายงานการปฏิบัติหน้าที่ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะรายงานต่อศาลในช่วงระยะเวลาระหว่างการฟื้นฟูกิจการและเป็นการตรวจสอบที่ปลายเหตุและซึ่งเอกสารดังกล่าวอาจมีการปลอมหรือแปลงหรือตกแต่งทางบัญชีเพื่อนำมาใช้รายงานที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่อาจล่วงรู้ได้ ซึ่งทำให้ขาดกระบวนการในการตรวจสอบข้อเท็จจริงอันเป็นข้อมูลในทางธุรกิจ หรือทางบัญชีหากมีการทุจริต เช่น การตกแต่งทางบัญชี อันแตกต่างจากวิธีการตรวจสอบโดยธนาคารแห่งประเทศไทย หรือสำนักงานคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาความน่าเชื่อถือในกระบวนการตรวจสอบก่อให้เกิดปัญหาการโต้แย้งคัดค้านในการบริหารจัดการของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ อันเนื่องมาจากการขาดความมั่นใจในกระบวนการในการตรวจสอบ ดังนั้น การกำหนดให้มีผู้ตรวจสอบ ดำเนินการตรวจสอบและวิเคราะห์การกระทำที่เกิดขึ้นในความทุจริตของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการโดยเป็นผู้ให้คำแนะนำแก่ศาล ย่อมก่อให้เกิดความไว้วางใจและความมั่นใจให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาจะเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ สถานะ และมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการที่ขาดความชัดเจน ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบกรณีผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ ปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และขาดมาตรการในการตรวจสอบความทุจริต ซึ่งก่อให้เกิดข้อคัดค้านและข้อโต้แย้งแก่ผู้มีส่วนได้เสีย ทำให้ขาดความไว้วางใจในการบริหารจัดการทรัพย์สิน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการฟื้นฟูกิจการอื่นทำให้การฟื้นฟูกิจการเกิดความล่าช้า และไม่อาจบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายได้ ดังนั้น จึงควรมีการกำหนดและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงบทบัญญัติในเรื่องของโครงสร้างอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบและบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการฟื้นฟูกิจการของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่กล่าวมานี้ สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. กำหนดให้ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการมีสถานะและมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ให้ชัดเจนโดยกำหนดให้นำบทบัญญัติว่าด้วยกรรมการแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้ในส่วนที่เกี่ยวข้องระหว่างผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการกับลูกหนี้ และระหว่างผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการกับบุคคลภายนอก โดยใช้เป็นกฎหมายโดยใกล้เคียงอย่างยิ่ง

2. กำหนดขอบเขตความทุจริตของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ โดยให้ยึดหลักเกณฑ์ของหน้าที่ในการเป็นกรรมการบริษัทซึ่งต้องมีหน้าที่ความซื่อสัตย์สุจริต และหน้าที่แห่งความไว้วางใจ ในการใช้ทักษะ แห่งความชำนาญในการบริหารจัดการทรัพย์สิน โดยให้ยึดหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานในการปฏิบัติหน้าที่ตามทบทวนมติว่าด้วยกรรมการบริษัทตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้โดยอนุโลม

3. กำหนดให้ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการมีความรับผิดชอบในการดำเนินงานในระหว่างที่ตนได้ดำเนินการตามแผนฟื้นฟูกิจการ อันจะทำให้ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการเป็นบุคคลที่อยู่ในความหมายของ “บุคคลผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัท” ตามกฎหมายอื่นๆ ที่ใช้ลงโทษผู้บริหารบริษัทที่ปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการอยู่ภายใต้ความควบคุม และกำกับ โดยกฎหมายอื่นๆ อันเป็นหลักการของการจัดการองค์กรที่ดี (Good Corporate Governance)

4. เสนอแนะให้มีผู้ตรวจสอบ (Examiner) ในกระบวนการฟื้นฟูกิจการของไทย โดยนำแนวทางตามกฎหมายฟื้นฟูกิจการของประเทศสหรัฐอเมริกามาใช้ เพื่อสร้างความโปร่งใสให้เกิดขึ้นในกระบวนการนอกเหนือจากการตรวจสอบโดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ โดยกำหนดให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถร้องขอให้มีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบได้เพื่อนำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความทุจริต โดยผู้ตรวจสอบจะทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยให้คำแนะนำแก่ศาลในการวินิจฉัยปัญหาทุจริตที่เกิดขึ้น

5. เสนอแนะให้นำวิธีการตรวจสอบโดยการประมวลผลทางคอมพิวเตอร์มาใช้เพื่อสามารถวิเคราะห์ และได้ผลลัพธ์ที่เป็นหลักฐานที่ชัดเจนและแม่นยำ อันจะแสดงให้เห็นปรากฏได้อย่างมีเหตุมีผลในทางธุรกิจ

6. เสนอแนะให้องค์กรธุรกิจควรมีระบบการตรวจสอบภายในเพื่อสร้างให้เกิดการควบคุมและกำกับภายในองค์กรก่อนที่จะมีการตรวจสอบจากองค์กรภายนอก อันเป็นการป้องกันปัญหาทุจริตที่อาจเกิดขึ้นได้ และนอกจากนี้การตรวจสอบภายในยังเป็นวิธีการช่วยวิเคราะห์สถานการณ์ของธุรกิจได้เป็นอย่างดี อันจะทำให้ผู้บริหารกิจการนำข้อมูลที่ได้นำมาปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดของกิจการ เพื่อสร้างความสำเร็จให้แก่องค์กรต่อไปในอนาคต.